

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд

от

Ивайло Прокопов,

на тема

„ Спортната анимация, като средство за обучение по спорт за студенти”

за присъждане на образователна и научна степен **„ДОКТОР”**

Рецензент: проф. Димитър Бърдарев, ДН

Представената за рецензиране докторска разработка е в обем от 197стр. Структурирана е както следва: увод, постановка на проблема, методика и организация на изследване, анализ на резултатите, изводи и препоръки, ползвана литература и приложения.

Преди да се посочат достойнствата и приносите, убедително трябва да отбележа, че темата е повече от актуална, поради степента на значимост на спортната анимация в съвременния живот.

Още в уводната част докторанта правилно дефинира основните направления на спортната анимация - спортно, рекреационно и спортно-развлекателно.

В постановка на проблема автора разглежда прецизно и съвестно същността и основните характеристики на тимбилдинга, като едно от най-бързо развиващите се проявления на приключенско-анимационните дейности. Новото, което се откроява в теоритичния анализ е класификацията на анимацията в областта на физическата активност. Научно обоснован е постулата - цит. „...Културата на свободното време..., жилищната инфраструктура на пренаселеното общество в съвременния свят води хората до загуба на най-естествената нужда за социализация”(стр.9).

Принос за теорията е точната и издържана дефиниция на понятието „спортна анимация” (стр.16). Откроява се обосновката за забавно-развлекателния елемент на условно разделените две групи туристи - активни и пасивни. Преследването на високи спортни резултати не е приоритет на спортната анимация. Съгласен съм с твърдението на докторанта, че в България спортната анимация се намира в преходен период.

Изясняване на основното понятие на тиймбилдинга е научно издържано. За по-голяма яснота и коректност приемам българската му дефиниция – т.е. „програма за изграждане на екипност”.

В подраздел 1.3. Дейности на открито е допусната досадна грешка с пълно повторение на текста от стр. 5 и стр. 38.

Дискусионно се явява твърдението на дисертанта при парапланеризма от стр. 41, че цит... „Физическото състояние на практикуващите не е без значение, но далеч по-важни са концентрацията, координацията и самодисциплината”. Според нас тук е пропуснат факта за решаващата и определящата роля на спортната подготовка при такъв екстремен спорт, при който се открояват основните категории на екстремалността - трудност и опасност.

Теоритичното представяне на парашутизма в дисертационния труд считам за излишно, тъй като това е скъп и специфичен спорт, който като спортно-анимационна дейност със студенти намира съвсем ограничено място.

Към раздела „Скално катерене” (55-61стр.) могат да се отправят сериозни критични бележки. Първо по отношение категориите на трудност Прокопов борави със свободна интерпретация, която се базира на неясни и неутвърдени критерии от развитието на световната алпийска практика.

Стр. 55 цитирам: I и II –ходене, някъде с помощта на ръце

III, IV, V, VI –класически алпинизъм

VII до XI – спортно катерене

A₀, A₁, A₂- алпийско катерене с изкуствени опори

A₃ до A₅₊- спортно изкуствено катерене

Моля за аргументи и защита на така представената категоризация.

Положителна оценка може да се даде на труда с позицията на автора за преимуществото на естествените скали пред катеренето по изкуствени

структури в зала. Особено се откроява пропагандирания от дисертанта 5-бкм. природен феномен DWS (солово катерене на дълбоки води) скалист бряг край Тюленово и Камен бряг, съчетано с магнетизъм и най-важното неурбанизиран.

Нужно е допълнително изясняване на т.н. от автора : „планинско катерене или височинен алпинизъм” - стр.59.

Достойнство на дисертацията е органическото единство между тема, хипотеза, задачи, анализ на резултатите, изводи и препоръки. Достатъчен е броят на изследваните лица и то в продължителен период от време. Откроява се със значителна стойност прякото педагогическо наблюдение на автора, което му дава възможност да навлезне в детайли при решаване на поставените задачи.

С най-голям научно-приложен характер е III глава „Анализ на резултатите”.

Определен интерес представляват резултатите от мотивите за участие на студентите в тиймбилдинг програми. С най-значимо факторно тегло се явява мотива „изкачване на върхове, преодоляване на трудности, силни усещания и изненади” - 44,44%.

От традиционните форми на туристическата дейност най-предпочитаните са походи - 42,22%; туристическо и екскурзионно лагеруване(биваци).

От съдържанието на аутдор-тиймбилдинг програмите, младите хора (ученици и студенти) искат приятни вечери в хижата с танци и игри 71,11% (стр.111).

Показателни са данните за заниманията с екстремни спортове рафтинг - 73%, 71% - ски-туризъм и спускане по необработени терени, планинско колоездене, виа ферата, каякинг и бърнджи скокове - всички с над 53% желаниа.

С много висок научно-приложен принос се явяват резултатите от експертната оценка. Компетенциите и уменията по планинарство и катерене получават много добра и отлична оценка от експертната група специалисти. Това е безспорно доказателство, че студентите са усвоили в степен от добре до отлично всички дейности, свързани със спортното катерене, планинарство, ски, рафтинг, каякинг.

Относно качеството на обучение, резултатите (120-127стр.) убедително са положителни от оценка добра 34% до отлична 78% (фиг. 3.12- стр. 125). Удовлетвореността от обучението се дължи на факта, че то отговаря на очакванията и потребностите на студентите.

Всички данни за мъже и жени от изследването на антропометричните показатели и физическата дееспособност имат положителни промени, което е следствие от въздействието на прилаганата методика на обучение (стр. 133-152). В тази част (табл. 3.27-стр.149) според нас физическото натоварване не е прецизно описано и уточнено. Известно е, че натоварването по планински терени се определя от множество количествени фактори: наклон на склона; грунд на терена(камениста пътека, фирн, дълбок сняг и др.); носен товар; температура и влажност на въздуха; вятър и т.н. Количествената измеримост за въздействието на факторите на външната среда са задължителни при научното изясняване на промените при изследваните лица.

Като познавам много добре автора, считам че притежаваните от него резултати от горепосочените теренни изследвания допълнително ще бъдат представени при официалната защита.

Изводите и препоръките произтичат от авторовите проучвания и експериментални изследвания в дисертационния труд. Основният принос е, че спортноанимационните програми са успешен продукт в сферата на туристическото предлагане и прекарване на свободното време. Те целесъобразно могат да се прилагат в обучението по спорт на студентите от СУ „Св. Климент Охридски”.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

- В дисертационния си труд, автора умело съчетава научно-изследователските търсения, със значима спортно-туристическа практика.
- Трудът е лично дело на дисертанта. Разработен е с отговорност и научна добросъвестност. Анализът на резултатите повишава доказателствената стойност на изводите.
- Въз основа на значителните научни и приложни приноси в дисертационния труд си позволявам да препоръчам на

членовете на научното жури да присъдят на Ивайло Прокопов образователната и научна степен „доктор”.

Рецензент:

/проф. Димитър Бърдарев, ДН/

25 август 2015г.

гр. София